EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.7.2024
COM(2024) 349 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Genomförande av förordningen om tekniska åtgärder (artikel 31 i förordning (EU) 2019/1241

Innehåll

1. Inledning 2

2. Genomförande av förordningen 2
2.1. Mäta framstegen mot målen 3
2.2. Regionalt genomförande 3
2.2.1. Östersjön 4
2.2.2. De västliga vattnen 5
2.2.3. Nordsjön 6
2.2.4. Medelhavet och Svarta havet 6
2.3. Andra genomförandefrågor 8
2.3.1. Genomförandebestämmelser 8
2.3.2. Riktat fiske 8

3. Innovation och vetenskaplig forskning 9
3.1. STECF:s arbete 9
3.2. Ices utlåtande om innovativa fiskeredskap 10
3.3. Fiske i vetenskapligt syfte 11
3.4. Utgifter för innovation 11

4. Slutsatser 13

1. INLEDNING

Enligt artikel 31 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241[1] (förordningen) ska kommissionen vart tredje år rapportera om genomförandet av förordningen.

Den här rapporten ger en översikt över genomförandet av förordningen under de senaste tre åren och bygger på den första rapporten, som antogs[2] i september 2021 samt på rapporten om användningen av delegerade befogenheter som antogs i september 2023[3]. Den har utarbetats på grundval av de åtgärder som vidtagits och den vetenskapliga utvecklingen, råd från vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringen (STECF) och Internationella havsforskningsrådet (Ices) samt bidrag från medlemsstaterna, rådgivande nämnder och synpunkter från andra berörda parter som har svarat på det offentliga samrådet (bifogas som bilaga I till denna rapport). I rapporten undersöks även de befintliga forsknings- och innovationsåtgärdernas betydelse i det fortsatta arbetet mot att uppnå förordningens mål.

2. GENOMFÖRANDE AV FÖRORDNINGEN

Syftet med denna förordning är att bidra till målen för den gemensamma fiskeripolitiken enligt definitionen i förordning 1380/2013 (förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken), bidra till en god miljöstatus enligt miljölagstiftningen samt hitta rätt balans mellan den gemensamma fiskeripolitikens ekonomiska, sociala och miljömässiga mål. **Fiske med maximal hållbar avkastning** med lämpliga tekniska åtgärder utgör ett viktigt bidrag till en mer hållbar verksamhet till havs och en motståndskraftig och konkurrenskraftig fiskerisektor som producerar livsmedel av hög kvalitet[4]. Användningen av mer selektiva och miljövänliga fiskemetoder bidrar till att öka avkastningen från berörda fiskbestånd, samtidigt som oönskade (bi)fångster och påverkan på känsliga livsmiljöer minskar.

För att de marina resurserna ska vara hållbara måste **de marina ekosystemen skyddas och fiskets påverkan på dem måste begränsas**. Tekniska åtgärder bidrar effektivt till miljölagstiftningens mål. De är utformade och reglerade för att begränsa påverkan på känsliga arter och livsmiljöer som skyddas enligt fågel- och habitatdirektiven, exempelvis Natura 2000-områdena, samt för att minska påverkan på de marina ekosystemen och därigenom bidra till genomförandet av ramdirektivet om en marin strategi (havsmiljödirektivet). Detta är särskilt relevant med tanke på målen i EU:s strategi för biologisk mångfald[5] och handlingsplanen för marina ekosystem[6].

Den nuvarande förordningen inbegriper väsentliga delar av tidigare tekniska föreskrifter och har gett kommissionen möjlighet att fastställa åtgärder som fordras för ett enhetligt genomförande. Förordningen

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1967/2006 och (EG) nr 1224/2009, och Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 och (EU) 2019/1022, samt om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 894/97, (EG) nr 850/98, (EG) nr 2549/2000, (EG) nr 254/2002, (EG) nr 812/2004 och (EG) nr 2187/2005 (EUT L 198, 25.7.2019, s. 105).

[2] Rapporten: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0583 och dess arbetsdokument från kommissionens avdelningar: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2021:268:FIN.

[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52023DC0520.

[4] Se COM(2024) 235 final, Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet: Sustainable fishing in the EU: state of play and orientations for 2025.

[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A52020DC0380.

[6] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52023DC0102.

uppmanar också medlemsstaterna att samarbeta i de regionala grupperna för att fastställa regionalt relevanta åtgärder som kommissionen kan anta genom delegerade akter och som ger de enskilda medlemsstaterna möjlighet att införa nationella åtgärder för sina vatten eller fartyg.

Förordningen är ett viktigt verktyg i arbetet med att begränsa klimatförändringarna och främja den biologiska mångfalden och är därför av avgörande betydelse för genomförandet av handlingsplanen för marina ekosystem, som antogs i februari 2023 och ska genomföras inom ramen för EU:s strategi för biologisk mångfald 2030 och som läggs fram som en del av paketet om fisket och haven[7].

2.1. Mäta framstegen mot målen

I den här rapporten granskas det regionala genomförandet av åtgärder och deras bidrag till förordningens mål: att optimera exploateringsmönster, bidra till att minimera oavsiktliga fångster av känsliga marina arter och fiskets negativa miljöpåverkan på marina livsmiljöer samt att införa fiskeriförvaltningsåtgärder i syfte att uppfylla skyldigheterna enligt miljödirektiven[8].

År 2020 ändrade STECF sin rekommendation för vilken indikator som bör användas för att mäta om **exploateringsmönster** är optimerade. I februari 2024 kompletterades detta av gemensamma forskningscentrumet (JRC)[9], som analyserade 34 fiskbestånd vilka motsvarar de arter som tas upp i förordningen. Analysen visade att selektiviteten i Atlanten överlag har förbättrats under de senaste 20 åren. Under 2021 uppvisade dock knappt hälften av de bestånd som Ices analyserade bättre selektivitet (dvs. bättre skydd av unga exemplar) än vad som motsvarar det högsta balanserade uttaget vid nuvarande fiskeridödlighet. När det gäller Medelhavet uppvisade två av tio bestånd bättre selektivitet än den selektivitet som motsvarar det högsta balanserade uttaget vid nuvarande fiskeridödlighet.

För de mål som är kopplade till miljölagstiftningen är konkreta mål hämtade från fågel- och habitatdirektiven, som inbegriper särskilt skydd för Natura 2000-områden och vissa arter, samt från de tröskelvärden som antagits inom ramen för ramdirektivet om en marin strategi. Under de senaste åren har betydande framsteg gjorts när det gäller införandet av sådana tröskelvärden, särskilt för de deskriptorer som avgör om **livsmiljöer på havsbotten** har god miljöstatus[10]. Havsmiljödirektivets tröskelvärden för **oavsiktliga fångster av känsliga marina arter** har ännu inte införts. Därför finns inga konkreta mål för detta ännu.

Även om det inte finns heltäckande mätbara mål innehåller vetenskapliga rekommendationer relevant information om den känsliga situationen för vissa arter och livsmiljöer och därmed om de faktorer som behövs för att stödja införandet av konkreta åtgärder.

2.2. Regionalt genomförande

Det regionala genomförandet är hörnstenen i denna förordning. Det fortskrider i olika hastighet och på olika nivåer och är inriktat på behoven och omständigheterna i respektive havsområde. Åtgärder kan

[7] https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/policy/common-fisheries-policy-cfp_en.

[8] Artikel 3 i förordning 2019/1241.

[9] https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC137030.

[10] En översikt över tröskelvärdena finns i kommissionens tillkännagivande om tröskelvärden som fastställts enligt ramdirektivet om en marin strategi 2008/56/EG och kommissionens beslut (EU) 2017/848 (COM(2024) 2078).

antas som nationella åtgärder eller som en delegerad akt på grundval av en gemensam rekommendation från de berörda medlemsstaterna.

När det gäller nationella åtgärder har alla medlemsstater informerat kommissionen om vilka åtgärder deras fartyg ska vidta för att uppnå konkreta mål i de vatten som faller under deras överhöghet eller jurisdiktion.

I rapporten från september 2023 om användningen av delegeringen av befogenheter enligt förordningen betonades att tolv delegerade akter antogs under perioden 14 augusti 2019–30 juni 2023 och att en var på väg att antas. Sedan dess har ytterligare två delegerade akter antagits, vilket innebär att sammanlagt 14 delegerade akter som rör en rad olika åtgärder nu har antagits.

Strategin för det regionala genomförandet, liksom dess hastighet och innehåll, varierar stort på grund av de relativt olika omständigheterna och utmaningarna i varje havsområde samt regionaliseringsprocessens utrymme och möjligheter. I **Medelhavet och Svarta havet** är till exempel den mest effektiva strategin att åtgärder antas av Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AKFM) och därmed tillämpas i alla stater som gränsar till dessa hav, vilket säkerställer lika villkor. Som en följd av detta är behovet av eller utrymmet för regionalisering enligt förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken begränsat. Där det behövs för att införliva AKFM-åtgärder eller som komplement har medlemsstaterna främst använt sig av nationella åtgärder. För Nordsjön och de västliga vattnen är läget annorlunda. Även om det finns fullt utrymme för regionalisering välkomnar medlemsstaterna, liksom berörda rådgivande nämnder, det pågående tekniska arbetet rörande tekniska åtgärder mellan EU och Förenade kungariket.

De gemensamma rekommendationerna från medlemsstaterna kan grunda sig på både artikel 11 i förordningen om den gemensamma fiskeripolitiken och förordningen om tekniska åtgärder, som båda syftar till att bidra till den gemensamma fiskeripolitikens mål och därmed till genomförandet av miljölagstiftningen, till exempel att begränsa fiskets inverkan på känsliga marina livsmiljöer eller minimera bifångster av känsliga arter. När det gäller det senare ger förordningen också medlemsstaterna möjlighet att föreslå gemensamma mildrande åtgärder för att skydda känsliga arter, vilket har gjorts för att skydda Östersjötumlaren.

Förordningen ger även särskilt skydd för vissa fiskarter genom att förbjuda fiske av dessa arter (se förteckningen i bilaga I). Även om det finns möjlighet att ändra förteckningen och lägga till ytterligare arter har detta hittills inte skett.

Som svar på de samråd som genomförts för den här rapporten har de rådgivande nämnderna tillhandahållit detaljerad information om det arbete som har utförts under rapporteringsperioden för att tydliggöra intresset och engagemanget, både när det gäller införandet av frivilliga åtgärder och i regionaliseringsprocessen.

Vissa av de berörda parterna uppgav att regionaliseringen inte fortskrider i den takt den borde, medan andra betonade förordningens komplexitet.

2.2.1. Östersjön

När det gäller **selektivitet** är det regionala samarbetet om selektiva fiskeredskap för att drastiskt minska bifångsten av Östersjötorsk och antagandet av den delegerade akten och den tillhörande genomförandeakten nära förestående tack vare det nära samarbetet mellan medlemsstaterna och rådgivande nämnden för Östersjön.

När det gäller att **minimera bifångster av känsliga arter** har arbetet med att ge Östersjötumlaren ett bättre skydd fortsatt (två gemensamma rekommendationer har lämnats in i detta syfte), inbegripet ytterligare kontrollåtgärder. Åtgärder för östra Östersjön med realtidsstängningar övervägs också.

Dessutom arbetar vissa medlemsstater med åtgärder för att minimera effekterna av sälskador och sälens interaktion med fiskare och har vidtagit frivilliga åtgärder för att begränsa fiskets inverkan på känsliga arter. Rådgivande nämnden för Östersjön har också uppgett att deras fiskarmedlemmar deltar individuellt i forskningsprojekt.

Vad gäller det **bredare bidraget till miljömålen och livsmiljöerna på havsbotten** inför medlemsstaterna kring Östersjön vissa nationella restriktioner för bottenfiske och användning av passiva nätredskap i Natura 2000-områden. Vissa medlemsstater har även utarbetat en gemensam rekommendation för att skydda havsbotten i den tyska delen av Östersjön (delegerad rättsakt som utarbetas utifrån en gemensam rekommendation för att skydda sex marina skyddsområden i den tyska exklusiva ekonomiska zonen i Östersjön).

Medlemsstaterna arbetar för närvarande med två gemensamma rekommendationer med förslag till bevarandeåtgärder för omkring 25 Natura 2000-områden eller områden som omfattas av havsmiljödirektivet i Nordsjön och Östersjön (på kort, medellång och lång sikt).

2.2.2. De västliga vattnen

Som ett bidrag till **selektiviteten** har medlemsstaterna vidtagit åtgärder för att minimera bifångsten av torsk i Keltiska havet, och kopplat till liknande resultat i Nordsjön pågår diskussioner om att öka maskstorleken inom bläckfiskfisket (från 40 mm till 80 mm eller 90 mm beroende på fiskeområde). Ytterligare åtgärder har vidtagits genom delegerade akter för att stärka skyddet av fläckpagell i Biscayabukten (högre minsta referensstorlekar för bevarande och stängningar).

I syfte att **minimera bifångsterna av känsliga arter i Biscayabukten** antog Frankrike och Spanien 2021 nationella åtgärder för att skydda delfinen med hjälp av ljudskrämmare i Biscayabukten på vissa trålare. Utöver användningen av ljudskrämmare (pingers) på trålare använder Frankrike i allt högre utsträckning kameror ombord och andra övervakningsåtgärder för att öka kunskapen om delfinpopulationen i Biscayabukten. Frankrike arbetar också med flera projekt som kretsar kring tekniska åtgärder som förhindrar att delfiner fångas som bifångst i nät/garn. Portugal och Spanien arbetar med tekniska mildrande åtgärder, exempelvis ljudskrämmare, för nät/garn inom ramen för projektet Cetambicion[11]. Ytterligare steg måste dock tas eftersom antagandet av regionala åtgärder i alla områden skulle förbättra bevarandet av delfinen.

Medlemsstaterna anordnar också kurser och utbildningar för fiskerinäringen som syftar till att öka kunskapen om den bifångst som hör samman med vissa typer av fiske.

När det gäller framtida projekt för att skydda känsliga arter deltar flera medlemsstater i Cibbrina[12] och i olika forskningsprojekt som syftar till att skydda känsliga arter inom fisket och leds av regionala fiskeriförvaltningsorganisationer, bland annat Internationella kommissionen för bevarande av tonfisk i Atlanten. Vissa medlemsstater har också lämnat information om ett projekt som kommer att inbegripa undersökningar av deoxyribonukleinsyra (DNA) och passiv akustisk övervakning.

När det gäller att bidra till **miljöskyddet** har medlemsstaterna utvidgat nuvarande marina skyddsområden och samarbetar med miljömyndigheter för att utarbeta förvaltningsplaner för flera marina skyddsområden inom ramen för Natura 2000.

[11] https://www.cetambicion-project.eu/?lang=es

[12] Finansieras via Life-programmet: https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/project/LIFE22-NAT-NL-LIFE-CIBBRiNA-101114301/coordinated-development-and%E2%80%AFimplementation-of%E2%80%AFbest-practice-in%E2%80%AFbycatch%E2%80%AFreduction%E2%80%AFin-the%E2%80%AFnorth-atlantic-baltic-and-mediterranean-regions

2.2.3. Nordsjön

Medlemsstaterna kring Nordsjön har vidtagit flera **selektivitetsåtgärder** som komplement till undantagen från landningsskyldigheten. Nyligen antog kommissionen en fredningstid under hälleflundrans mest intensiva lekperiod[13]. Medlemsstaterna har också vidtagit andra åtgärder för sina fartyg som går längre än nuvarande tvingande bestämmelser (t.ex. användning av flamländsk panel på bomtrålare som fiskar räkor och ytterligare ett provtagningsprogram för att övervaka bifångst av arter som ingår i räkfiskekvoter).

Medlemsstaterna kring Nordsjön har rapporterat om flera nationella åtgärder som syftar till att minska **påverkan på känsliga arter**, såsom rums- och tidsmässiga åtgärder i marina skyddsområden eller begränsningar av vissa redskap. Ökad observatörstäckning för att säkerställa tillförlitliga uppgifter har också rapporterats.

Medlemsstaterna kring Nordsjön deltar i Cibbrina-projektet (som även omfattar Polen, Portugal och Spanien), vars huvudsyfte är att minska dödligheten för oavsiktlig bifångst av känsliga arter. Projektet inleddes i december 2023 och kommer att pågå fram till 2029.

När det gäller att bidra till **miljöskyddet** har två delegerade akter antagits på grundval av fem gemensamma rekommendationer med förslag till bevarandeåtgärder för 18 Natura 2000-områden eller områden som omfattas av ramdirektivet om en marin strategi i Nordsjön: förordning (EU) 2022/952 och delegerad förordning (EU) 2023/340.

Medlemsstaternas diskussioner är för närvarande inriktade på fyra gemensamma rekommendationer. En rekommendation gäller Doggers bank och har lämnats in av Tyskland och Nederländerna (utvärderades nyligen av STECF under vårens plenarsammanträde, PLEN 24–01[14]). En rekommendation förbereds av Nederländerna och gäller sex marina skyddsområden i den nederländska delen av Nordsjön (Klaverbank, södra Doggers bank, Centrale Oestergronden, Friese front (område som omfattas av havsmiljödirektivet, Bruine bank och Borkum-Riffgrund). En rekommendation förbereds av Belgien och gäller tre förvaltningsområden i den belgiska delen av Nordsjön och en förbereds av Danmark och gäller fem Natura 2000-områden i Nordsjön och Skagerrak.

2.2.4. Medelhavet och Svarta havet

På **selektivitetsområdet** genomför medlemsstater med fiskeintressen i Svarta havet de åtgärder som antagits på nivån för Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AKFM) genom AKFM:s rekommendationer, inbegripet trålstopp för att skydda unga exemplar och användning av nät/garn av monofilament.

I Medelhavet har medlemsstaterna vidtagit en lång rad nationella tekniska åtgärder för att skydda kommersiella arter, såsom rums- och tidsmässiga åtgärder för att skydda lekområden för viktiga arter (kummel och havskräfta), begränsningar av bottentrålning i enlighet med AKFM:s rekommendationer eller den fleråriga planen för västra Medelhavet[15] och strängare regler för fiskeredskapens specifikationer (vissa medlemsstater inför större maskstorlekar för att fisket ska rikta in sig på små pelagiska arter) med förbud mot rundstroppar och lyftstroppar samt en minsta strutlängd på 3 meter.

[13] Delegerad förordning (EU) 2024/1060 om tekniska åtgärder för hälleflundra.

[14] STECF:s plenarsammanträde 24-01.

[15] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1022 av den 20 juni 2019 om upprättande av en fleråriga plan för de fisken som nyttjar demersala bestånd i västra Medelhavet och om ändring av förordning (EU) nr 508/2014.

Under 2022–2024 började medlemsstaterna genomföra tester för att utveckla mer selektiva och effektiva fiskeredskap. Dessa tester kommer att ge resultat under nästa rapporteringsperiod. Medlemsstaterna testar bland annat olika konfigurationer av maskstorlekar på bottenredskap och passiva nätredskap, eller till och med helt nya, innovativa redskap. Ökad observatörstäckning och användning av information från elektronisk fjärrövervakning/övervakningskameror planeras också.

När det gäller **känsliga arter** har AKFM antagit flera rekommendationer om valar, rockor, havsfåglar och sköldpaddor, planering av pilotprojekt, införande av mildrande åtgärder och antagande av en regional handlingsplan för att övervaka och minska interaktionen mellan fiske och sårbara arter i Medelhavet och Svarta havet[16]. Syftet med denna plan är att utveckla lämpliga övervakningssystem samt testa mildrande åtgärder för oavsiktlig fångst av sårbara arter och attacker från havslevande megafauna på fiskeredskap.

Medlemsstaterna kring Svarta havet har även infört flera nationella åtgärder för att minimera fiskets påverkan på tumlaren, såsom användningen av nät/garn av monofilament i piggvarsfisket, vilket syftar till att minska bifångsterna av val och har införts successivt under två års tid, samt informationskampanjer för att skydda tumlarna i Svarta havet. Flera marina skyddsområden införs också i nationella vatten, där användningen av nät/garn för piggvarsfiske endast kommer att tillåtas om näten/garnen är utrustade med ljudskrämmare. Det bör dock noteras att alla åtgärder som syftar till att uppnå detta mål bör sättas in i ett regionalt sammanhang, särskilt det pågående AKFM-arbetet, för att säkerställa lika villkor för alla kustländer.

För att skydda känsliga arter i Medelhavet inför medlemsstaterna nationell lagstiftning som skyddar mer riskutsatta arter (t.ex. balearisk lira, inbegripet förvaltningsåtgärder för fiske och identifiering av Natura 2000-områden och Zepa-områden (områden för särskilt fågelskydd)) och håller nu på att införa förvaltningsåtgärder för dessa områden.

Som komplement till de åtgärder som antagits av AKFM och medlemsstaterna deltar berörda parter och medlemsstater i projekt för att öka medvetenheten om bifångster, sprida god praxis bland fiskare, utveckla och översätta riktlinjer för god praxis för att minska bifångster, testa fågelskrämmare (drakar och bojar) och bedriva forskning kring de torilinor som används på brittiska fartyg som fiskar kummel i Gran Sol[17].

När det gäller bidraget till **miljöskyddet** i Medelhavet och Svarta havet inför flera medlemsstater förbud mot bottentrålning och muddring i marina skyddsområden, och genom AKFM:s tio områden med fiskebegränsningar är havsmiljöer med en yta på mer än 1,75 miljoner km^2 skyddade i Medelhavet och Svarta havet. Omkring 31 000 km^2 bentiska havsmiljöer är skyddade i Medelhavet. Dessa kompletteras av ett stort djuphavsområde med fiskebegränsningar som utgör omkring 60 % av den totala havsbottnen i Medelhavet och där användningen av släpade skrapredskap och trålnät i alla vatten som är djupare än 1 000 meter är förbjuden för att skydda bentiska livsmiljöer i djuphavet. Trålnät i alla vatten som är djupare än 1 000 meter är förbjudna för att skydda bentiska livsmiljöer i djuphavet.

Arbete pågår för att inrätta nya områden med fiskebegränsningar samt för att i framtiden ändra djupgränsen för djuphavsområden med fiskebegränsningar till 800 meter utifrån resultaten av ett pilotprojekt inom AKFM. Samtidigt görs insatser för att bygga upp sammanhängande och effektiva nät av marina skyddsområden, och AKFM har inlett en intern utvärdering i syfte att genomföra FN:s konvention om bevarande och hållbart nyttjande av marin biologisk mångfald i områden utanför nationell jurisdiktion.

[16] Resolution AKFM/46/2023/4.

[17] MedBycatch-projektet.

2.3. Andra genomförandefrågor

2.3.1. Genomförandebestämmelser

Utöver det regionaliserade genomförandet har kommissionen enligt förordningen även vissa genomförandebefogenheter för att närmare precisera vissa faktorer som är relevanta eller nödvändiga[18] för att selektivitetsstandarderna ska upprätthållas.

Sådana detaljerade bestämmelser håller på att utarbetas och är viktiga för att säkerställa en enhetlig och effektiv kontroll och att genomförandet av förordningen leder till lika villkor i medlemsstaterna. Det rör sig om specifikationer för anordningar som används för att förhindra att unga exemplar kommer med i fångsten och specifikationer för vissa anordningar som används för att förhindra slitage på släpredskap.

Målet är att återinföra några av de villkor som gällde tidigare vilka är nödvändiga för ett effektivt genomförande av förordningen. För att de senaste vetenskapliga rekommendationerna ska kunna beaktas, och efter tekniska diskussioner med medlemsstaterna, har STECF rådfrågats om vissa av dessa faktorer och lämnade sitt utlåtande i mars 2024[19].

Samråd med medlemsstaterna pågår med målet att så snart som möjligt lägga fram förslaget till genomförandeförordning för kommittén för fiske och vattenbruk.

2.3.2. Riktat fiske

En annan viktig aspekt för genomförandet av förordningen är att ytterligare definiera begreppet riktat fiske av vissa arter enligt artiklarna 6.3 och 27.7 i förordningen: ”fiskeansträngning riktad mot en specifik art eller grupp av arter som får preciseras närmare på regional nivå i delegerade akter”.

Detta är relevant för många fisken, men inte för alla. Vissa fiskestandarder är tydliga och det finns ingen risk att genomförandemetoderna sänker selektivitetsstandarderna, till exempel genom användning av en sorteringsrist eller annan selektivitetsanordning. När det inte finns några standarder eller andra bestämmelser som styr användningen av de minsta maskstorlekarna uppmanas medlemsstater som har ett direkt förvaltningsintresse i de berörda fiskena i artikel 27.7 i förordningen att lämna in gemensamma rekommendationer för fisket för första gången senast den 15 augusti 2020[20].

I förordningen fastställs en referensmaskstorlek, vilken bedöms som lämpligast för att ge de bästa selektivitetsstandarderna. Det finns två möjligheter att avvika från denna referensmaskstorlek: Medlemsstaterna får antingen definiera selektivitetsändringar med (som minimum) samma selektivitetsstandarder som de som föreskrivs i nuvarande lagstiftning och som bedömts av STECF, eller, för vissa fisken och förutsatt att villkoren och fångstsammansättningarna i förordningen uppfylls, definiera maskspecifika storlekar (vanligtvis selektivitetsanordningar).

Medlemsstaternas regionala grupper har arbetat med denna fråga för och kommissionen har vid flera tillfällen samrått med STECF för att hjälpa de nationella myndigheterna i detta arbete och efter det att fyra av medlemsstaternas regionala grupper lämnat in gemensamma rekommendationer. Hittills har dock inga åtgärder bekräftats vetenskapligt och antagits som lagstiftning.

[18] Artiklarna 8.5 och 24.1 i förordningen.

[19] Rapport från vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringens (STECF) 75:e plenarsammanträde (STECF-PLEN-24-01).

[20] Artikel 27 i förordningen.

En annan aspekt som kan påverka uppnåendet av målen i stort är att det nästan inte finns några tillståndssystem för maskspecifika storlekar i någon region. I avsaknad av tillståndssystem som reglerar användningen av maskspecifika storlekar har alla fiskefartyg som standard tillstånd att när som helst använda valfri maskspecifik storlek.

Det kan få betydande konsekvenser för bevarandet på dessa områden, och kommissionen uppmanar därför medlemsstaterna att föra dessa frågor framåt inom ramen för sina regionala grupper och, när det gäller tillstånd, på nationell nivå.

3. INNOVATION OCH VETENSKAPLIG FORSKNING

De utmaningar som påverkar våra marina ekosystem kan inte hanteras enbart med traditionella redskap. Innovation är ett måste i detta sammanhang och förordningen utgör en solid grund för att driva på denna förändring eftersom den gör det möjligt för medlemsstaterna att införa undantag för att testa ny teknik och därefter utveckla tillämpliga åtgärder inom ramen för regionaliseringen.

För att resultat ska uppnås måste alla aktörer som är verksamma i den marina miljön engagera sig och delta. Berörda parter som deltagit i samrådet (medlemsstater, rådgivande nämnder, icke-statliga organisationer och andra sammanslutningar) har tydliggjort sin avsikt att delta i forskning och innovation.

Projekt som Cibbrina (som syftar till att minimera påverkan på känsliga arter), Marine beacon[21] (vars mål är att utveckla och testa innovativa verktyg och tekniker som förbättrar övervakningen av viktiga arter och minskar risken för bifångster) och DecarbonyT[22] (som utvärderar användningen av optimerade trålredskap i Medelhavet och Svarta havet i syfte att minska bränsleförbrukningen) är bra exempel på paneuropeiska projekt som samlar forskningsinstitutioner, fiskeorganisationer och andra berörda parter.

Dessa projekt kommer att visa hur de nuvarande fiskemetoderna kan förbättras (genom bland annat redskapsändringar samt rums- och tidsmässiga åtgärder) för att fiskets påverkan på miljön ska minimeras. Resultaten av dessa projekt kommer att skönjas under nästa rapporteringsperiod.

3.1. STECF:s arbete

Sedan förordningen antogs sammanträder STECF årligen genom en särskild expertgrupp för att diskutera, bedöma och ge råd om genomförandet av tekniska åtgärder som ett sätt att bygga upp den vetenskapliga grunden för ett förbättrat genomförande.

Som en del av rekommendationerna från STECF har arbetet på detta område fortsatt att göra framsteg vad gäller selektivitetsindikatorer (se kapitel 2.1), samtidigt som skillnaden mellan nuvarande selektivitet och en optimal selektivitet som ger högsta möjliga hållbara avkastning undersökts. År 2021[23] bedömde STECF populationsselektiviteten utifrån ålder för relevanta arter[24] och jämförde den med den optimala selektiviteten (dvs. den selektivitet som ger högst avkastning på lång sikt). År 2022[25] fokuserade STECF på att utvärdera den längdbaserade populationsselektiviteten för dessa arter för att

[21] https://marinebeacon.eu/.

[22] https://decarbonyt.eu/.

[23] STECF-21-07.

[24] Arter som tas upp i bilaga XIV till förordningen.

[25] STECF 22-19.

kunna koppla den till fiskeredskapens faktiska storleksbaserade selektivitet och erbjuda optimeringslösningar.

STECF arbetar nu med dessa optimeringslösningar eftersom det är nödvändigt att beskriva vilka ändringar som skulle vara nödvändiga (och genomförbara) för att uppnå denna maximala avkastning. Den strategi som ska följas under de kommande åren skulle behöva identifiera vilka steg som måste tas för att genomföra en bioekonomisk bedömning av de förändringar av fiskemetoder och fiskemönster som är genomförbara och vilka konsekvenserna kan bli (socioekonomiska, ändrade fångster, fångsternas värde och miljö).

3.2. Ices utlåtande om innovativa fiskeredskap

På begäran av kommissionen uppdaterade Ices 2023 sin katalog över innovativa redskap från 2020[26] och överlämnade en bedömning av unionsindustrins användning av innovativa redskap (per havsområde och fiske). För de innovationer som inte införts identifierade Ices de viktigaste orsakerna till att de inte användes, inbegripet en analys av de socioekonomiska kompromisserna, och föreslog sätt att underlätta införandet. Denna rekommendation[27] innehåller mycket relevanta slutsatser, särskilt när det gäller industrins användning. För en tredjedel av de innovativa metoder som presenteras kräver redskapen till exempel små investeringar och ger god räntabilitet, vilket innebär att de är ekonomiskt lönsamma.

För att utvärdera hindren mot och möjligheterna för en systematisk användning av innovativa fiskeredskap använde Ices Pestel-ramen[28] och tittade på

- politiska faktorer: fiskarnas stöd för politiken och hur legitim fiskarna anser att politiken är, myndighetsregler och avsaknad av lika villkor när redskap används frivilligt,
- ekonomiska faktorer: kostnad för inköp av redskap, tillgång till investeringskapital, förändrade driftskostnader och intäkter, prioritering av kortsiktiga fördelar framför långsiktiga fördelar av att använda det nya redskapet, förekomst av bidrag eller subventioner och finansiell resiliens,
- sociala faktorer: motvilja mot förändring, andras användning av nya redskap, effektiviteten i kommunikationen kring de nya redskapen, bristande motivation på grund av den politiska utvecklingen, olika uppfattningar om problemet mellan fiskare och andra berörda aktörer (t.ex. utkast och bottentrålningens påverkan), deltagande i beslutsfattandet och förtroendet mellan fiskare och andra berörda parter (t.ex. beslutsfattare och forskare),
- tekniska faktorer: tekniskt kunnande; redskapet är svårt att använda eller kräver specialkunskaper eller specialutbildning; det tar tid att installera och ställa in redskapet så att det fungerar effektivt; möjligheten att anpassa redskapet efter olika fartygskonstruktioner,
- miljömässiga faktorer: lägre bränsleförbrukning, minskad oönskad bifångst av fisk, minskad oönskad fångst av andra marina arter (bentos, marina däggdjur och havsfåglar), mindre påverkan på havsbotten,
- juridiska faktorer: redskapet är inte tillåtet i dag (t.ex. testas enligt ett undantag eller regionala begränsningar), krav på att redskapet uppfyller den lagstadgade minimistandarden och att det finns en lämplig tillsyn.

Även om Ices utlåtande ger viktiga indikationer är det uppenbart att den faktiska användningsnivån i industrin ännu inte har fastställts. I svaren på samrådet **uttryckte medlemsstaterna och berörda parter svårigheter att införa innovativ teknik**. Även om de håller med om att regionalisering är avgörande i detta sammanhang och är att föredra framför frivilliga åtgärder anser de att övergången till nya redskap

[26] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx.

[27] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeGear.aspx.

[28] Politiska, ekonomiska, sociala, tekniska, miljömässiga och juridiska (faktorer).

fortfarande är för lång och komplicerad. Vid regionalisering tar det i genomsnitt två år att införa ett nytt redskap, inräknat förhandlingsprocessen i regionala grupper, samråd med STECF och införandeprocessen.

3.3. Fiske i vetenskapligt syfte

I artikel 25 i förordningen ges medlemsstaterna möjlighet att tillåta undantag från reglerna för fiske som utförs för vetenskapliga undersökningar. Syftet med denna artikel är att uppmuntra aktörer att delta i vetenskaplig forskning. Även om det finns andra artiklar[29] i förordningen som kan användas för att införa innovativa lösningar är artikel 25 den som används mest.

Forskningen organiseras, genomförs och avslutas av en vetenskaplig institution i medlemsstaterna. Under de senaste tre åren har fiskefartygens deltagande i vetenskaplig forskning ökat i medlemsstaterna. Den 6 juli 2023 anordnade kommissionen ett tekniskt möte med medlemsstaterna för att öka insynen mellan medlemsstaterna och påminna dem om deras skyldighet att rapportera undersökningarna till kommissionen.

De flesta av de anmälda projekten undersöker alternativa metoder för att minimera fångsten av unga exemplar och syftar till att hitta lösningar som minskar påverkan på känsliga arter eller den negativa påverkan på miljön.

Även om artikel 25 fungerar som en positiv drivkraft för att stimulera forskning och testning av innovativ teknik genom undantag från förordningens tekniska krav påpekade medlemsstaterna och berörda parter att sådana möjligheter saknas i andra bestämmelser för den gemensamma fiskeripolitiken, vilket i vissa fall kan försämra möjligheterna och försena införandet av ändringar. De noterar bland annat att det inte är möjligt att bevilja forskningsundantag för tillstånd att fånga, behålla ombord eller landa havsabborre som understiger den minsta referensstorleken för bevarande, även när detta är önskvärt för övervakningsändamål.

Medlemsstaterna, de rådgivande nämnderna och berörda parter tog också upp den besvärliga process som måste följas från det att ny teknik eller redskapsteknik utvecklas fram till dess att den slutgiltigt antas genom lagstiftning.

3.4. Utgifter för innovation

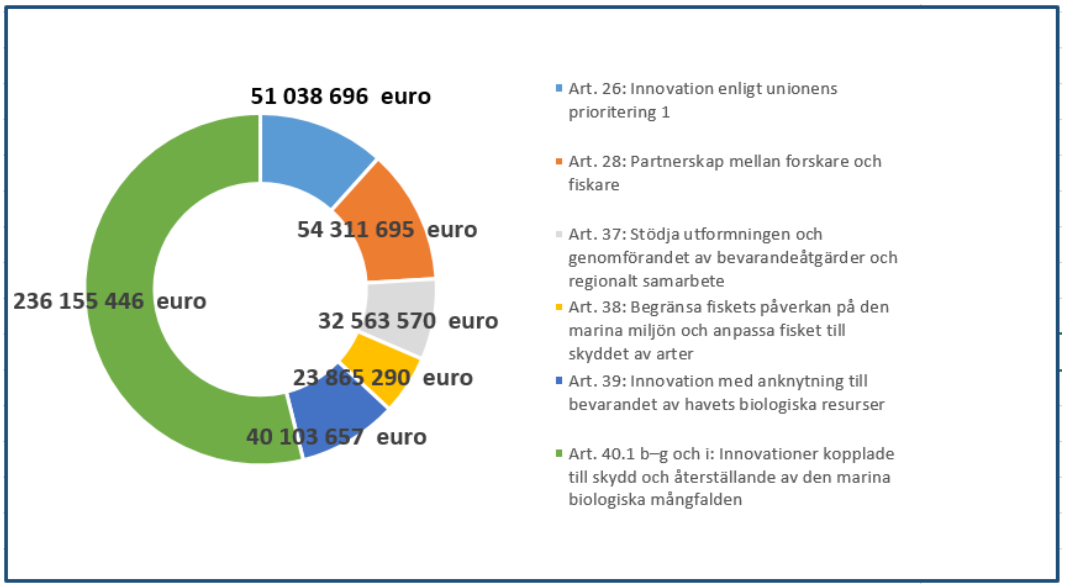
I artikel 25 beskrivs hur förordningen kan stimulera deltagande i vetenskaplig forskning. Användningen av EU-medel ger dock ett bredare perspektiv på projekt som fiskefartyg är involverade i, utöver undantaget för tekniska åtgärder. Den är snarare kopplad till de olika åtgärder som medlemsstaterna inför som ett sätt att bidra till den gemensamma fiskeripolitikens mål och dess roll när det gäller att främja genomförandet av miljölagstiftningen.

Testning, forskning och innovation enligt förordningen får för närvarande ekonomiskt stöd av Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF) och tidigare av Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF). Dessa fonder har en rad olika möjligheter att ge ekonomiskt stöd för att främja innovation inom fiskerisektorn, genom innovationsprojekt, stöd till partnerskap mellan forskare och fiskare, genom att stödja utformningen och genomförandet av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete och begränsa fiskets inverkan på den marina miljön och bidra till genomförandet av miljölagstiftningen (inbegripet Natura 2000-områden).

[29] Artikel 20, innovativa fiskeredskap och artikel 23, pilotprojekt om fullständig dokumentation av fångster och utkast.

Dessa projekt syftar till att erbjuda nya och innovativa lösningar som hjälper fisket att minimera sin miljöpåverkan.

Under EHFF:s programperiod (2014–2020) anslogs totalt 438 038 353 euro till fiskerelaterade innovationsåtgärder, vilket utgjorde 7,87 % av EHFF:s samtliga anslag, med följande fördelning:

Sammantaget fick 5 592 projekt med närmare 2 000 inblandade fartyg ekonomiskt stöd av EHFF.

Åtgärd (artikel)	**Antal insatser**	**Antal fartyg som finansierats enligt artikeln**	**EHFF:s anslag (euro)**
Art. 26 innovation	336	130	51 038 696
Art. 28 partnerskap	200	128	54 311 695
Art. 37: bevarandeåtgärder och regionalt samarbete	373	1	32 563 570
Art. 38: havsmiljö, skydd av arter	1 774	1 545	23 865 290
Art. 39: innovation kopplad till bevarande	195	66	40 103 657
Art. 40.1 b–g och i: skydd och återställande av den marina biologiska mångfalden	2 714	38	236 155 446
Totalt:	**5 592**	–	**438 038 353**

För att stödja utarbetandet av denna rapport har Famenet också tagit fram faktablad med exempel på innovation som är under utveckling och som är direkt kopplad till förordningens mål[30].

Medlemsstaternas nya EHFVF-program[31], som antagits för perioden 2021–2027, ger goda möjligheter att stödja olika typer av åtgärder som är inriktade på forskning och innovation och kan stödja

[30] Fisheries innovations under the European Maritime and Fisheries Fund 2014-2020 - European Commission (europa.eu)

[31] EHFVF-program 2021–2027 – Europeiska kommissionen (europa.eu).

genomförandet av denna förordning. Kommissionen uppmanar därför medlemsstaterna att öka sina ansträngningar på detta område.

Som komplement till de fiskerispecifika åtgärderna har medlemsstaterna även tittat på andra finansieringsmöjligheter. Ramprogrammet för forskning **Horisont Europa** (2021–2027) stöder forsknings- och innovationsåtgärder för hållbart fiske och vattenbruk. Detta inbegriper exempelvis digitalisering för att underlätta fiskeinspektioner och fiskekontroller i syfte att minska fiskeredskapens miljöpåverkan, minimera klimatpåverkan på fisket samt öka kunskapen om och minska bifångsterna av skyddade arter.

Det tidigare Horisont 2020, EU:s finansieringsprogram för forskning och innovation för perioden 2014–2020, bidrog till ett mer hållbart fiske. I den slutliga utvärderingen av Horisont 2020, som antogs den 29 januari 2024, nämns att fonden bidragit avsevärt till samhällspåverkan på flera områden, vilket visar dess omfattande inflytande och effektivitet, bland annat hållbart fiske genom bättre fiskemetoder och minskade utkast, vilket har bidragit till mer hållbara fiskemetoder, och en balansering av ekonomiska intressen med miljöskydd.

Slutligen främjar **EU:s uppdrag ”Återställa våra hav och vatten senast 2030”**[32] forsknings- och innovationsåtgärder, till exempel när det gäller smarta fiskeredskap med låg miljöpåverkan och energieffektiva, småskaliga fiskefartyg. Uppdragets arbetsprogram för 2024, som snart kommer att antas, kommer att fortsätta att främja demonstration på plats för att förena fiske och skydd av marina miljöer.

4. SLUTSATSER

I arbetet med att uppnå förordningens mål har medlemsstaterna betonat att de antar nationella åtgärder, och sektorn har uppgett att frivilliga åtgärder används i allt högre grad. Vissa berörda parter betonade även behovet av fortsatta ansträngningar.

Framsteg när det gäller att uppnå förordningens mål baseras inte enbart på (och kan inte baseras enbart på) antagandet av sekundärlagstiftning. Ökad och delad kunskap samt ökat intresse och engagemang från de berörda parternas sida och frivilliga initiativ är fortfarande viktiga och fungerar som komplement till antagandet av gemensamma regler genom regionalisering. Det förändrade och utmanande fisket måste dessutom hanteras på ett dynamiskt sätt. Kontinuerliga diskussioner kring och överväganden av de lämpligaste åtgärderna är därför ett måste.

Innovation är avgörande, inte bara för uppfyllandet av förordningens mål, utan också för en motståndskraftig och konkurrenskraftig fiskerisektor i EU som förser europeiska konsumenter med fisk- och skaldjursprodukter av högsta kvalitet.

Medlemsstaterna och berörda parter **investerar i utveckling av ny teknik** för att uppnå förordningens mål. Även om inga anmärkningsvärda resultat kommer att ses förrän under nästa period bör kommissionen, medlemsstaterna och berörda parter fortsätta att samarbeta för att hitta de mest effektiva sätten att genomföra förordningen och fortsätta att främja forskning om redskap och innovation samt deras införande och faktiska användning på fältet.

[32] Mission Ocean and Waters service portal | Research and Innovation (europa.eu).

TILÄGG I: SAMMANFATTNING AV SAMRÅDET

1. Samrådsstrategi

Syftet med samrådet var att samla in synpunkter från relevanta berörda parter i genomförandet av förordning (EU) 2019/1241 i enlighet med kraven i artikel 31.1. För att säkerställa en fullständig återkoppling kompletterades samrådet med medlemsstaterna och de rådgivande nämnderna med ett riktat samråd på nätet.

2. Metod och verktyg för behandling av uppgifterna

Olika metoder användes beroende på vilken typ av berörd part som rådfrågades.
Medlemsstaterna är de myndigheter som ansvarar för genomförandet och efterlevnaden av förordningen. Därför skickades ett särskilt frågeformulär ut[33].
Med tanke på de rådgivande nämndernas särskilda roll i regionaliseringsprocessen och som de viktigaste företrädande organen i den gemensamma fiskeripolitiken skickades ett särskilt frågeformulär ut även till dem[34].
Samrådet på nätet genomfördes med hjälp av plattformen EUSurvey[35]. I det här fallet kommunicerades samrådet via GD Havsfrågor och fiskes webbplats, nyhetsbrev och GD Havsfrågor och fiskes sociala nätverk, bland annat Twitter.
I samtliga tre fall inleddes samrådet den 2 oktober 2023 och pågick till den 24 november 2023.
I samtliga tre fall gavs möjlighet att inkludera styrkande handlingar.

3. Resultat

Svar inkom från 18 medlemsstater, fem rådgivande nämnder och tio andra organisationer (via samrådet online).
Med beaktande av att detta är rapportens syfte har svaren sammanfattats och deras sakinnehåll har i möjligaste mån inkluderats i själva rapporten. Eftersom det inte uttryckligen angavs i de brev som skickades till medlemsstaterna och de rådgivande nämnderna visas inte de enskilda svaren.
Svar från medlemsstaterna och de rådgivande nämnderna redovisas med markeringen ”MS”/”RN”. När synpunkterna härrör från det riktade samrådet online kallas de ”berörda parter”.

[33] Brev skickat till medlemsstaterna den 2 oktober 2023 (ARES (2023)6664125)).

[34] Brev skickat till de rådgivande nämnderna den 2 oktober 2023 (ARES(2023)6664226)).

[35] https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/consultations/targeted-stakeholder-consultation-technical-measures-regulation-fisheries-2023_en.